

RINO Groep

centrum voor autisme

dr. leo kannerhuis

POST-HBO OPLEIDING

Autismespecialist

MENSENKENNIS

Vernieuwd post-hbo programma autisme

Sinds 1998 biedt de RINO Groep in samenwerking met het Dr. Leo Kannerhuis verschillende opleidingen en cursussen op het gebied van autisme. De aandacht voor autisme en de vraag naar deskundigheid in begeleiden, behandelen, trainen en scholen van deze doelgroep groeit. Verschillende beroepsgroepen in diverse werkvelden hebben op enige wijze te maken met het begeleiden of behandelen van personen met autisme. Met de opleidingen post-mbo autisme en post-hbo autismspecialist biedt de RINO Groep een vernieuwd onderwijscurriculum voor hulpverleners, docenten en jobcoaches, die zich specifiek op mbo+ en hbo+ niveau willen bekwalen in het begeleiden, behandelen, trainen en scholen van cliënten met een autismspectrumstoornis (ASS).

Begeleiden en behandelen vanuit de levensloopvisie

Elk mens heeft recht op een volwaardige plaats in de samenleving. Dat geldt ook voor iemand met ASS. Om dat te realiseren is op diverse momenten in het leven versterking, begeleiding of behandeling nodig. Afwegingen in de behandeling en begeleiding worden vooral geleid door de autistische stoornis te plaatsen in het kader van de levensloop. Vanuit de levensloopvisie biedt de RINO Groep in samenwerking met het Dr. Leo Kannerhuis een curriculum op verschillende niveaus waarin u vanuit uw eigen werkpraktijk in de omgang met personen met autisme op gefundeerde wijze leert handelen. U ontwikkelt gespecialiseerde kennis, vaardigheden en inzichten met betrekking tot het begeleiden, behandelen en trainen van mensen met ASS en hun directe netwerk.

Toepasbare kennis van autisme binnen bereik

Het Dr. Leo Kannerhuis, topreferent behandel- en kenniscentrum voor autisme, en de RINO Groep werken samen aan de ontwikkeling, verspreiding en toepassing van kennis op het gebied van autisme. De state of the art kennis en ervaring op het gebied van autisme die het Dr. Leo Kannerhuis heeft en verder ontwikkelt, wordt via de RINO Groep toepasbaar gemaakt voor een brede groep professionals in de zorg en het onderwijs. Op deze manier wordt het scholingsaanbod continue geactualiseerd, verdiept en verbreed.

Didactisch model: realistisch opleiden

Om de kloof tussen theorie en praktijk te vermijden wordt er in de autisme-opleidingen gewerkt vanuit de visie van het realistisch opleiden. Reële problemen in de praktijk van de deelnemer zijn het vertrekpunt van het leren. Met andere woorden: leren moet nauw aansluiten op uw eigen ervaringen. Relevante praktijksituaties worden ingebracht en daarop wordt gereflecteerd. Hieraan worden vervolgens theoretische inzichten gekoppeld van waaruit nieuwe vaardigheden worden aangereikt en geoefend. Dit oefenen gebeurt niet alleen tijdens de bijeenkomsten zelf, maar ook tussen de bijeenkomsten in uw eigen werksituatie door middel van praktijkopdrachten. De opleiding vraagt een proactieve leerhouding.

Docenten

De docenten zijn allen specialisten van het Dr. Leo Kannerhuis. Hoofdopleider is mevrouw dr. B.E.B.M. Huskens, orthopedagoog/ Gz-psycholoog, werkzaam als stafmedewerker bij de afdeling Research & Development van het Dr. Leo Kannerhuis in Doorwerth. Als hoofdopleider is zij inhoudelijk eindverantwoordelijk voor de opleiding.

Post-hbo opleiding autismespecialist

De post-hbo opleiding autismespecialist bestaat uit drie delen. In deze drie delen, die afzonderlijk van elkaar te volgen zijn, wordt op gefundeerde wijze geleerd te handelen in de omgang met mensen met autisme. Na het afronden van de totale opleiding ontvangt u het diploma autismespecialist. Als autismespecialist kunt u de theorie over autisme omzetten naar uw dagelijkse werkmethode en vertalen naar uw eigen werksituatie. Iedere situatie is uniek en vraagt erom dat uw verworven kennis steeds opnieuw passend gemaakt wordt voor de persoon met autisme.).

Doelgroep

Afgestudeerde hbo'ers die bij de uitoefening van hun functie kinderen, jongeren of volwassenen met autisme diagnosticeren (handeling-diagnostiek), behandelen, begeleiden, trainen of scholen.

U hebt een hbo-diploma in een sociaal pedagogische, verpleegkundige of onderwijsopleiding en twee jaar relevante praktijkervaring en u ziet minimaal drie cliënten met ASS meerdere malen per week.

Doel

- Verwerven van basiskennis en vaardigheden die nodig zijn om cliënten met ASS in uw eigen praktijk op adequate en verantwoorde wijze te kunnen behandelen en begeleiden.
- Verwerven van gespecialiseerde kennis, vaardigheden en inzichten met betrekking tot het bieden van behandeling, begeleiding, onderwijs en training aan cliënten en/of leerlingen met autisme en hun directe netwerk.
- Voorbereiding op de beroepsuitoefening als autismespecialist op het gebied van kind en gezin, moeilijk verstaanbaar gedrag en het behandelen en begeleiden van (jong)volwassenen met ASS.
- Verrichten en opzetten van praktijkgericht onderzoek rondom een of meer samenhangende vraagstellingen in uw eigen praktijksituatie, waarbij het theoretische kader, de onderzoeksvragen en onderzoeksresultaten verankerd zijn in recente theorievorming en onderzoek.

Opzet

De opleiding bestaat uit de volgende delen:

Deel A: Basismodule autismedeskundige
(20 dagen, 30 ECT , 840 studie-uren)

Deel B: Specialisatiemodule autisme
(12 dagen, 18 ECT , 500 studie-uren)

Deel C: Module praktijkonderzoek
(8 dagen, 12 ECT, 336 studie-uren)

NB: de drie delen zijn afzonderlijk te volgen, d.w.z. voor deelname aan deel B dient u in bezit te zijn van een post-hbo autisme diploma of basismodule autismedeskundige of gedragswetenschapper. Voor deelname aan deel C is de afronding van deel B noodzakelijk.

Deel A: Basismodule autismedeskundige

Doel

U verwerft basiskennis en vaardigheden die nodig zijn om cliënten met ASS in uw eigen praktijk op adequate en verantwoorde wijze te kunnen begeleiden en behandelen.

Inhoud

De basismodule autismedeskundige bestaat uit 20 dagen. De opleiding is verdeeld in twee semesters en ieder semester wordt afgesloten met een presentatie.

De volgende thema's worden behandeld in praktijkgestuurde theorielessen met praktijkopdrachten:

- De verschillen in de ontwikkeling bij personen met en zonder autisme
- De kwalitatieve verschillen in de waarneming van personen met autisme
- De betekenisverlening bij autisme en de moeilijkheden in het begrijpen van communicatie gerelateerd aan de (cognitieve) mogelijkheden van personen met autisme
- De sociaal-emotionele ontwikkeling en de effecten hiervan op de communicatie
- De moeilijkheden in het begrijpen van en het deelnemen aan sociale interacties van personen met autisme
- De moeilijkheden die de persoon met autisme ondervindt in zijn dagelijkse leven en de competenties die hij (nodig) heeft om vaardigheden aan te leren, te integreren en te generaliseren

Vanuit de instelling dient een praktijkbegeleider (leidinggevende of gedragswetenschapper) te worden benoemd die de uitvoering van de opdrachten voor dit basisdeel begeleidt en bewaakt. Voor het welslagen van dit opleidingsdeel en voor een optimaal opleidingsrendement is een actieve rol van de praktijkbegeleider van groot belang.

Wanneer u de basismodule autismedeskundige met goed gevolg hebt afgerond, ontvangt u het diploma post-hbo autisme C pion.

Deel B: Specialisatiemodule autisme

U kunt kiezen uit drie verschillende specialisatiemodules:

1. Specialisatiemodule: het levensloopmodel met accent kind en jeugd

Centraal in deze module staat het verkrijgen van specialistische kennis, inzicht en vaardigheden ten behoeve van de behandeling en begeleiding van kinderen en jeugdigen met autisme en hun (gezins)systeem. Het programma is opgezet vanuit de levensloopvisie. Het kind/de jongere met autisme wordt niet los maar als onderdeel van een systeem gezien, zoals het gezin en de maatschappelijke context waarbinnen het participeert. Behandeling, begeleiding en training is altijd in samenspraak met deze context.

Doel

In twaalf bijeenkomsten verwerft u gespecialiseerde kennis, vaardigheden en inzichten met betrekking tot het bieden van autismehulpverlening aan kinderen en jeugdigen en hun directe netwerk. U wordt opgeleid als autisme-specialist op het gebied van kind en gezin. U leert vanuit een systemische benadering autismespecifieke kenmerken bij kinderen en/of jongeren vroegtijdig signaleren, analyseren, praktijkgerichte diagnose-instrumenten gebruiken en een behandel/begeleidsplan en trainingen ontwikkelen, uitvoeren, evalueren en communiceren met het cliënt- en het oudersysteem.

De vakspecifieke bekwaamheden betreffen:

- Kunnen analyseren van gedrag- en systeemfunctioneren
- Kennis hebben van vroegdiagnostiek en diagnostische richtlijnen
- Kunnen hanteren van (praktijkgerichte) diagnostische observatiemodellen
- Kennis hebben van actuele (evidence based) behandelingen en behandelstrategieën
- Ontwikkelen en uitvoeren van trainingen op voor kinderen en jongeren belangrijke levensgebieden
- Het evalueren van behandel- en begeleidingstrajecten en het communiceren van deze evaluaties met de cliënt en het cliëntsysteem
- Kennis hebben van e-health op het gebied van behandelen en begeleiden van kinderen en jongeren en gezinnen met autisme

Inhoud

De onderwijsblokken worden afgewisseld met intervisiebijeenkomsten. Per onderwijsblok maakt u een praktijkopdracht. Deze praktijkopdracht vormt de input voor de intervisie. Door de feedback van de andere deelnemers zorgen de intervisiebijeenkomsten voor verdieping en aanscherping van de casuïstiek in de praktijkopdracht. U sluit de specialisatie af met een referaat. De praktijkopdrachten die tezamen een behandelings- en begeleidingstraject vormen, staan centraal in de eindpresentatie. Daarin toont u uw persoonlijke ontwikkeling.

Competities per onderwijsblok

1. Introductiebijeenkomst

- Reflectie op uw eigen houding en handelen en vaststellen van een persoonlijk ontwikkeldoel

2. Kind en gezin: ontwikkeling en diagnostiek

- Kennis van het continuüm van de normale ontwikkeling van een kind in leeftijd van 0 tot 18 jaar
- Kennis van de ontwikkelings- en opvoedingstaken binnen het gezin gedurende de levensloop
- Kennis van veelkomende problematiek bij kinderen met ASS
- Theoretische kennis vertalen naar uw eigen praktijksituatie
- Een profiel maken van het kind/jongere en zijn/haar gezin

3. Signaleren en analyseren

- Op systematische wijze gegevens verzamelen over het kind en zijn systeem
- Kennis in middelen en technieken om gegevens te verzamelen, zoals dossieranalyse, toepassen van vragenlijsten, netwerkanalyse, etc.
- Uitgangspunten van het competentiemodel toepassen
- Informatie clusteren en deze op een juiste manier analyseren en interpreteren
- Werkhypothesen opstellen op basis van de analyse

4. Intervisie

- Toepassen van lesblok 2 en 3 in de praktijk en het verwoorden van deze toepassing in een verslag.

5. Systemisch denken en gesprekstechnieken

- Kennis van systemisch denken en behandelen van gezinnen met personen met ASS
- Kennis van de impact van een psychiatrische aandoening op het gezin (ouders, broertjes en zusjes)
- Kennis van invloed van verlies en rouw binnen het gezin
- Kennis van specifieke gesprekstechnieken en de toepassing in de context van uw eigen praktijksituatie
- Verantwoording waarom specifieke technieken toegepast worden binnen een bepaalde situatie of context

6. Behandeling en begeleiding

- Kennis van de PRT-ABA technieken en toepassing in uw eigen praktijk
- Kennis van methodieken en interventietechnieken die ingezet kunnen worden gedurende de levensloop, behandeling en begeleiding van een kind en zijn/haar gezin
- Onderbouwing van keuzes voor een passende behandeling/begeleidingsmethodiek
- Toepassing van specifieke methodieken en interventietechnieken in uw eigen praktijksituatie

7. Evaluatie en basishouding

- Kennis van wijze waarop de behandeling en begeleiding geëvalueerd kan worden
- Verantwoording en onderbouwing van een adequate manier van de evaluatie van een behandeling en begeleiding met het kind en gezin

8. Intervisie

- Toepassing en verantwoording van de inhoud van onderwijsblok 5, 6 en 7 in uw eigen praktijksituatie .

9. Eindpresentatie

- Toepassing laten zien van de theoretische kennis uit alle lesblokken in uw eigen praktijksituatie middels een referaat

2. Specialisatiemodule: het levensloopmodel met accent volwassenen

Centraal in deze module staat het verkrijgen van specialistische kennis, inzicht en vaardigheden ten behoeve van de behandeling en begeleiding van (jong)volwassen cliënten met ASS. Het programma is opgezet vanuit de levensloopvisie. De (jong)volwassene met autisme wordt niet los gezien maar als onderdeel van een systeem, zoals het gezin en de maatschappelijke context waarbinnen het participeert. Behandeling, begeleiding en training is altijd in samenspraak met deze context. In het programma komen de behandeling en begeleiding bij specifieke hulpvragen van (jong)volwassen cliënten met autisme aan de orde, zoals vragen op de levensdomeinen wonen, werk, vrije tijd, seksualiteit en het aangaan en behouden van intieme relaties.

Doel

In twaaf bijeenkomsten verwerft u competenties ten aanzien van vroegtijdig signaleren, interpreteren en analyseren van problemen in de nabije toekomst van de cliënt. U leert praktijkgerichte diagnose-instrumenten hanteren, een behandel/begeleidingsplan en trainingen ontwikkelen, uitvoeren, evalueren en communiceren met de cliënt en zijn (hulpverleners)systeem ten gunste van de ontwikkeling en een zo groot mogelijke maatschappelijke participatie van de cliënt.

De vakspecifieke bekwaamheden betreffen:

- Vroegtijdig adequaat interpreteren van signalen die kunnen wijzen op problemen of probleemgedrag bij (jong)volwassenen met ASS
- Uitvoeren van (praktijkgerichte) diagnose en assessment van de cliënt. Het kunnen hanteren van praktijkgerichte diagnose-instrumenten ten gunste van de uitvoering van een cliënt- competentieprofiel
- Behandel/begeleidingstrajecten ontwikkelen en uitvoeren in het kader van de levensloopbegeleiding
- Coachen en managen ten gunste van een ontwikkelingsgericht leefklimaat voor (jong)volwassenen met autisme
- Trainingen ontwikkelen en uitvoeren op voor (jong)volwassenen essentiële leefdomeinen, zoals werk, seksualiteit en relatie, zelfredzaamheid, omgaan met gezin en de ouderwordende mens met ASS
- Kennis hebben van e-health op het gebied van behandelen en begeleiden van volwassen met ASS

Inhoud

De onderwijsblokken worden afgewisseld met intervisiebijeenkomsten. Per onderwijsblok maakt u een praktijkopdracht. Deze praktijkopdracht vormt de input voor de intervisie. Door de feedback van de andere deelnemers zorgen de intervisiebijeenkomsten voor verdieping en aanscherping van de casuïstiek in de praktijkopdracht. U sluit de specialisatie af met een referaat. De praktijkopdrachten die tezamen een behandelings- en begeleidingstraject vormen, staan centraal in de eindpresentatie. U toont daarin uw persoonlijke ontwikkeling.

Competities per onderwijsblok

1. Introductiebijeenkomst

- Reflectie op uw eigen houding en handelen en vaststellen van een persoonlijk ontwikkeldoel

2. ASS en volwassenen: levensloop

- Herkennen van ASS bij volwassenen gedurende hun levensloop
- Herkennen van ASS bij verschillende doelgroepen: mannen, vrouwen en ouderwordende mensen met ASS
- Kennis van comorbiditeitsproblematiek en ontregeling en de signalen hiervan herkennen in de praktijk
- Herkennen van leeftijdsfasen problematiek en signalering ervan op verschillende levensgebieden
- Signalering en de toepassing van ASS en bijkomende problemen in uw eigen praktijk

3. Analyse en diagnostiek

- Kennis van diagnostische instrumenten en toepassing in de praktijk
- Resultaten van analyse en diagnostiek op juiste wijze interpreteren
- Kennis van het acceptatieproces en handvatten om in uw eigen praktijk volwassenen met ASS hierin te begeleiden
- De invloed van de omgeving signaleren en hierop anticiperen

4. Intervisie

- Toepassing en verwoording van de inhoud van lesblok 2 en 3 in de praktijk

5. Behandeling en begeleiding

- Kennis van behandel- en begeleidingsmethodes specifiek voor volwassenen met ASS
- Toepassing van specifieke behandel- en begeleidingsmethodes, zoals rehabilitatiemethodiek aangepast aan ASS
- Onderbouwing van de keuze voor de inzet van specifieke behandel- en begeleidingsmethodes bij een specifieke cliënt met ASS

6. Basishouding en attitude

- Inzicht in uw eigen kwaliteiten en valkuilen in de begeleiding/ behandeling van volwassenen met ASS
- Het herkennen van processen in de werkrelatie en daar op een adequate manier op reageren
- Reflectie op uw eigen basishouding
- Toepassing van motiverende en socratische gesprekstechnieken in de praktijk
- Omgaan met weerstanden die naar voren komen in de behandeling/ begeleiding van volwassenen met ASS

7. Voorzieningen en regelingen

- Kennis van huidige maatschappelijke voorzieningen en regelingen
- Toepassing van deze kennis binnen uw eigen behandeling/begeleiding van cliënten

8. Intervisie

- Toepassing en verwoording van de inhoud van lesblok 5, 6 en 7 in de praktijk

9. Eindpresentatie

- Toepassing laten zien van de theoretische kennis uit alle lesblokken in uw eigen praktijksituatie middels een referaat

3. Specialisatiemodule: moeilijk begrepen gedrag

Centraal in deze module staat het verkrijgen van specialistische kennis, inzicht en vaardigheden ten behoeve van de begeleiding en behandeling van cliënten met autisme die vaak of ernstig problematisch gedrag laten zien. Het gaat om cliënten met een dubbeldiagnose of comorbiditeit of anderszins complicerende factoren, waardoor hun gedrag veelal niet begrepen wordt. Vaak is er sprake van een verstoorde emotieregulatie. Behandeling en begeleiding stagneren, waardoor ook de ontwikkeling en het functioneren van de cliënt met ASS stagneert.

Doel

In twaalf bijeenkomsten verwerft u competenties ten aanzien van het signaleren van en herkennen van signalen die voorafgaan aan het problematische gedrag. Middels handelinggerichte diagnostiek worden de oorzaken geanalyseerd die ten grondslag kunnen liggen aan het problematische gedrag. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het inzetten van behandelmethoden/interventies ter voorkoming of vermindering van het probleemgedrag middels een omgevingsgerichte aanpak (o.a. agressie management).

De vakspecifieke bekwaamheden betreffen:

- Herkennen van signalen die voorafgaan aan ongewenst gedrag of agressie
- Kunnen hanteren van (praktijkgerichte) diagnostische en analyse-instrumenten m.b.t. de oorzaak van het ongewenste gedrag, d.w.z. u verzamelt informatie om een taxatie te kunnen maken van het gedrag van de cliënt
- Interventies kunnen inzetten ter voorkoming of afname van het ongewenste gedrag middels een omgevingsgerichte aanpak (agressie management)
- Evalueren van behandeling en interventies voor verminderen van ongewenst gedrag en het communiceren van de evaluaties met de cliënt en het cliëntstelsel
- Kennis van de toepassing van en nieuwe ontwikkeling op het gebied van e-health op het gebied van moeilijk begrepen gedrag

Inhoud

De onderwijsblokken worden afgewisseld met intervisiebijeenkomsten. Per onderwijsblok maakt u een praktijkopdracht. Deze praktijkopdracht vormt de input voor de intervisie. Door de feedback van de andere deelnemers zorgen de intervisiebijeenkomsten voor verdieping en aanscherping van de casuïstiek in de praktijkopdracht. U sluit de specialisatie af met een referaat. De praktijkopdrachten die tezamen een behandelings- en begeleidingstraject vormen, staan centraal in de eindpresentatie. U toont daarin uw persoonlijke ontwikkeling.

Competities per onderwijsblok

1. Introductiebijeenkomst

- Reflectie op uw eigen houding en handelen en vaststellen van een persoonlijk ontwikkeldoel

2. Wat is moeilijk begripbaar gedrag?

- Herkennen van de kenmerken van moeilijk begripbaar gedrag, comorbiditeit, angst en agressie, depressie, overvraging en een disharmonisch ontwikkelingsprofiel
- Kennis van verslaving, delinquent gedrag en verstandelijke beperking
- Kennis van en inzicht in de gevolgen van moeilijk begripbaar gedrag
- Toepassing van de theoretische kennis in uw eigen praktijksituatie

3. Analyse en diagnostiek (taxatie)

- Analyseren van het doelgedrag en wenselijk gedrag aan de hand van analyse-instrumenten, zoals ABC-schema's
- Toepassen van risicotaxatie en risicomangement
- Inzicht in het sociaalemotioneel ontwikkelingsniveau van de persoon met ASS
- Kennis van cognitieve concepten, kernovertuigingen en leefregels

4. Intervisie

- Toepassing en verwoording van de inhoud van lesblok 2 en 3 in de praktijk

5. Behandeling en begeleiding

- Kennis van methodieken en interventietechnieken die in te zetten zijn gedurende de levensloop en behandel/begeleidingssetting
- Kennis van methodieken en interventietechnieken op het gebied van de behandeling/begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking en ASS
- Toepassing van specifieke methodieken en interventietechnieken in de praktijk
- Reflectie op uw eigen basishouding gedurende de behandeling/begeleiding in uw eigen praktijksituatie

6. Basishouding en teamfunctioneren

- Bewust zijn van uw eigen houding en attitude als behandelaar/begeleider in de context
- Hanteren van een adequate basishouding bij het omgaan met moeilijk begripbaar gedrag
- Signaleren van meewerkende en tegenwerkende krachten binnen het team en het interveniëren daarop
- Toepassing van adequate en de-escalerende gesprekstechnieken

7. Intervisie

- Toepassing en verwoording van de inhoud van lesblok 5 en 6 in de praktijk

8. Eindpresentatie

- Toepassing laten zien van de theoretische kennis uit alle lesblokken in uw eigen praktijksituatie middels een referaat

Deel C: Post-hbo module praktijkonderzoek autisme

Doel

In acht intervisiebijeenkomsten verwerft u competenties ten aanzien van het opzetten en uitvoeren van praktijkgericht onderzoek rondom een of meer samenhangende vraagstellingen in uw eigen praktijksituatie, waarbij het theoretisch kader, de onderzoeksvragen en onderzoeksresultaten verankerd zijn in recente theorievorming en onderzoek. De inhoud van het onderzoek heeft in principe betrekking op een onderwerp aangedragen vanuit uw eigen organisatie.

Inhoud

U bereid een onderzoek voor en voert deze uit aan de hand van een probleemstelling op het gebied van begeleiden dan wel behandelen van cliënten met ASS, hun persoonlijke netwerk en/of de omgeving waarbinnen zij participeren. Deze module wordt op basis van intervisie vormgegeven. De docent fungeert als onderzoekbegeleider.

Meer informatie

Voor kosten, data en inschrijven zie www.rinogroep.nl/autisme

Vragen?

Neem contact op met de infodesk:

T (030) 230 84 50

E infodesk@rinogroep.nl

RINO Groep

Bezoekadres
St. Jacobsstraat 12-14
3511 BS Utrecht

Postadres
Postbus 347
3500 AH Utrecht

Infodesk
T (030) 230 84 50
E infodesk@rinogroep.nl
I www.rinogroep.nl